

KLANČNIKOVO RAZMERJE DO KULTURE

Uspešno kariero smučarskega tekača mu je prekinila vojna, tudi po prihodu na Ravne mu ob delu ni ostajalo časa za tekmovalni šport, njegovo netekmovalno udejstvovanje pa je presegalo to, kar danes pojmujejo pod besedo rekreacija. Pri smučarskem teku in alpinizmu je tudi pozneje posegal po skrajnih ciljih, kot je ob poslovilnem govoru na njegovem pogrebu dejal župan ob-

čine Ravne-Prevalje **Maks Večko**. Tega se spominjajo tudi mnogi sodelavci, ki jih je jemal s seboj na gorska brezpotja.

Tako pravzaprav sploh ni nenavadno, da je bil ustanovitelj in prvi predsednik športnega društva Fužinar na Ravnah, med ustanovitelji je zapisan tudi pri Planinskem društvu Ravne, kjer je bil tudi njegov prvi častni član. Da je ravenski Fužinar dal toliko tako uspešnih tekmovalcev in naših olimpijcev v smučarskem teku, je njegova neposredna zasluga. Slovenski športni svet se mu je za njegov prispevek športu oddolžil tudi s podelitvijo Bloudkove nagrade. Bil je eden od prvih njenih dobitnikov, seveda pa je bil prejemnik tudi najvišjih priznanj Planinske zveze Slovenije.

Svoj odnos do kulture je na neki način najbolje pokazal pred nekaj leti, ko je večino presenetil z razstavo svojih akvarelov, ustvarjenih pred prihodom na Ravne in v zadnjih nekaj letih, ko je v bolj umirjenem upokojenem življenju našel čas tudi za takšno ustvarjanje.

Gregor Klančnik je poskrbel tudi za izdajo del planinske zgodovine, tako o **Jakobu Aljažu**, Triglavskem domu in Koči pri Sedmerih jezerih, pri vsem tem pa je našel tudi še čas za enega od svojih konjičkov, ki ga je osedlal šele v poznih zrelih letih, za slikanje risb in predvsem akvarelov.

Naposled je bil na čelu PD Ljubljana Matica célo desetletje.

Slovensko planinstvo, posebno še Planinsko društvo Ljubljana Matica, sta s smrtjo Gregorja Klančnika izgubila enega od svojih velikih in najzaslužnejših članov.

MARIBORSKA HIMALAJSKA ODPRAVA ANNAPURNA III '94

VISOKO NAD PTICE

BORIS STRMŠEK

Počasi se končuje plezalna sezona. Vsaj tista poletna. V gorah je že hladno, ponekod je zapadlo nekaj centimetrov snega. Tu in tam gremo v Grazerbergländ, za nas Mariborčane najbližje stene. Tam je še možno plezati in se nastavljati vse šibkejšemu soncu. Bliža se zima in narava se kar vidno pripravlja na nekajmesečno spanje.

JESEN 1993

Zberemo se na seji izvršnega odbora planinskega društva. Med temami je tudi priprava na praznovanje 40. obletnice PD Kozjak. Moramo organizirati nekaj akcij, da nas bo tudi mesto opazilo. V Mariboru je to sicer težko, lahko pa poskusimo. Planinstvo je tukaj bolj nepomembna stvar, alpinizem čuden in nezanimiv šport. Košarka, odbojka, tenis, nogomet, smučanje, le koga zanimajo alpinizem in gore! Maribor sicer vsako leto podeljuje športna priznanja, ki se imenujejo po **Miranu Cizlju**, vsestranskem športniku in med drugim enem od najboljših slovenskih alpinistov pred drugo

svetovno vojno, toda večina jih tega sploh ne ve ali pa se jim ne zdi pomembno. V tem hribovskem športu se ne pretakajo kakšni posebni denarji, zato ni vreden pozornosti. — Sicer pa mi nikoli ne bo jasno, zakaj je nas Slovence sram, ko nas imenujejo narod planincev. Predvsem tiste je sram, ki niso planinci, a vedno smo ponosni, ko nam pravijo, da smo, na primer, dobri smučarji (tudi tisti, ki še brez smuči težko stojijo).

Organizirali bomo serijo predavanj, pa svečano akademijo, razstava fotografij je tudi dobra ideja, kakšen članek bo treba spraviti v časopis, narediti bilten . . . Kaj pa odprava? To je prava priložnost za kaj večjega. Težava je le v tem, da je preveč različnih interesov. Na koncu ostaneta le dva predloga, Himalaja in Andi. V Južno Ameriko smo že imeli odprave, zato se odločimo za nepalsko Himalajo. Cilj? Toliko je zanimivih vrhov, toda odločiti se moramo samo za enega. Anapurna III se mi zdi primerna. Slovenci še nismo stali na vrhu, niti še nismo poskusili plezati, nasploh je manj popularna in obiskana gora, višina je ravno prava . . .

Velja! Gremo na Anapurno III, 7555 metrov visoko goro v Nepal!

POMLAD 1994

Sestanki, sestanki, sestanki. Odsek, pa društvo, izvršni odbor in na koncu še sestanki odprave. Sedaj nas je kakšnih dvajset iz obeh odsekov, Kozjaka in TAM. Nekaj jih bo še odpadlo. Tudi sam nisem povsem prepričan, da bom zmogel. Še ni dolgo, kar sem se vrnil iz Patagonije, ki me je vzela za več kot dva meseca. Z **Vladom Frasom** sva bila pod Fitz Royem v Argentini. Sam se sicer ne morem pritoževati, saj sem bil uspešen. Z ameriškim plezalcem **Gregom Crouchom** sem se povzpel na vrh te prelepe gore, na koncu pa preživel še dva tedna v Braziliji. Toda tukaj so še vedno dolgovi, pred menoj pa je že nova odprava.

Iščemo sponzorje, zbiramo opremo, ekipa se počasi oblikuje. Vsi se pripravljamo na tole Himalajo. Manjkajo nam izkušnje. Nekateri smo že bili na odpravah, polovica še ne. Sicer pa je vedno enkrat prvič. Pravzaprav gremo v Himalajo, da se česa naučimo, naslednjič bo precej lažje. Izoblikujemo znak odprave, tiskali bomo plakate, razglednice, nalepke... Znak odprave natisnemo tudi na majice, ki jih prodajamo naokrog. Del takse za vrh smo že plačali, počasi se nekaj nabira v blagajni odprave. Le informacij o gori še nimamo pravih. Dobili smo fotokopijo fotografije južne strani in nekaj skopih podatkov o odpravah, ki so bile večinoma neuspešne. Malo nas skrbi, ker še vedno ne vemo natančno, kam se odpravljamo. Nekateri člani odpovejo, prijavijo se drugi. Težava vseh je pač denar; toda če je volja, je tudi vse ostalo!

12. SEPTEMBER 1994

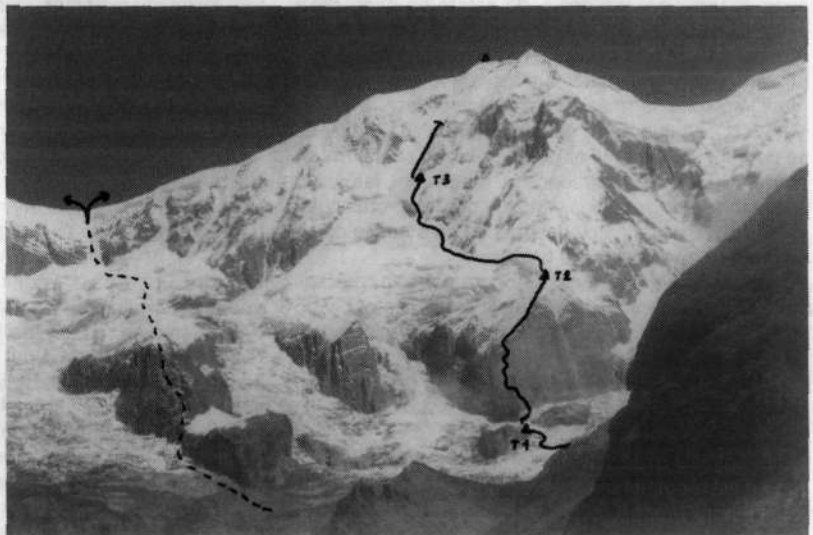
Nasmejani obrazi, objemanje, rokovanje, izmenjava informacij... Sedaj smo spet vsi skupaj. S Samom sva čakala na terasi letališča, letala pa od nikoder. Vsaj pravega ne. No, končno, sedaj nas bo ves Katmandu poln! Špela in Bojan sta ostala v hotelu. Špela je zbole-

la, pa je bolje, da je tudi zdravnik tam. Celotna ekipa šteje trinajst ljudi, poleg nas štirih, ki smo odšli na pot nekaj dni prej, so prišli še Silvo, Beno, Peter, Vlado, Sloki, Mičo, Miro, Miran in Sep, ki je iz Münchna. Stvari tečejo dobro, nekaj malenkosti moramo še opraviti in lahko krenemo proti naši gori.

Z majhnim avtobusom se zapeljemo proti hotelu in fantje že spoznavajo Katmandu. Gneča, hrup, svete krave na cesti, pa malo manj svete kože, pujsi, psi, ki so večinoma garjavi. Ljudje v pisanih oblačilih, povsod polno otrok, številni prodajalci vsega mogočega blaga, ki se ti prilepijo in jih najlažje odženeš s tem, da kupiš, kar ponujajo. Nasploh je mesto izredno zanimivo in kdor ga doživi na pravi način, se bo zagotovo malo spremenil. Ves Nepal je pač takšen, da te zasvoji in potem se moraš vedno znova vračati v deželo ob vznožju Himalaje. Zelo zgovoren se mi je zdel napis, ki sem ga nekje videl: Nisi tukaj, da bi spreminjal Nepal, temveč je Nepal tukaj, da te spremeni!

Gospod **Deepak** in fantje v agenciji Wilderness Experience so bili prijazni in so nam pomagali, kolikor se je le dalo. Malo smo uskladili naše in njihove želje ter potrebe (predvsem kar se tiče financ), pa smo se nato kar dobro razumeli. Sicer pa so z nami tako vedno težave, to še v planinskih kočah v naših hribih govorijo. Uredili smo vse z ministrstvom, dobili dovoljenja, samo spakiramo še in gremo. Tu in tam si vzamemo čas za potikanje po mestu, njegovih skritih koticah in templjih. V templjih najdeš vsaj malo miru med vsem tem tekanjem zaradi odprave. Vonj po kadilih, prijetna glasba iz neznanih instrumentov, ki prihaja kdo ve od kod, ljudje ne hitijo kot na ulici. Vrtijo molilne mlinčke in se zazrejo v molilne zastavice, ki plapolajo v vetru, prižgejo svečo pred kipom Bude... Vse samo zato, da bi bili srečni. Ne bogati, ne pametni in na pomembnem položaju, temveč samo srečni.

Tudi mi si želimo delček te sreče. Da bi bili srečni, ko bomo odhajali.

Jugozahodna stena Anapurne III (7555 m) z vrisano smerjo mariborske odprave

V skalnem delu stene

22. SEPTEMBER 1994

Dan, naš sirdar, prižge kadila in opravi daritev bogovom. Molilne zastavice, ki smo jih napeli na hribočku nad šotori, plapolajo v večernem vetru. Brez besed stojimo tam in zremo navzgor proti našim sanjam. Nam bo uspelo? Pogled mi drsi naokoli po obrazih. Toliko smo že doživeli na tej poti, glavno je še pred nami. Kdo bo ali bodo tisti srečneži, ki bodo stopili na vrh? Bomo tudi na koncu vsi tako stali in se poslavljali od gore? Saj ni toliko pomemben uspeh, samo da smo živi in zdravi! Nekje daleč stran nas s težkimi srci čakajo naši najdražji. In oni zagotovo to težje prenašajo kot mi, ki smo tukaj.

Kar hitro smo prišli do baze, čeprav smo imeli nekaj težav na zadnjem delu poti. Nosači so štrajkali, pot pa je bila precej zahtevna. Napeli smo celó vrvi. Iz Katmanduja smo krenili 16. septembra. Celih 14 ur smo se mučili do 200 kilometrov oddaljene Pokare. Plazovi na cesti, poškodovani mostovi, monsun so kakor ponavadi pustili posledice. Nato je sledilo pet dni hoje do baze pod Anapurno III in Gangapurno. Je namreč skupna za obe gori. Dampus, Patana, Landrung, Chomrung, Doban, Machapuchare Base Camp (M. B. C.) in do naše baze, ki leži v zakotni dolini, do katere se pride skozi ozko sotesko. Na poti nas je pral dež, hodili smo po blatu in žrle so nas pijavke. A to spada k takšnim odpravam. O tem smo nekoč brali, sedaj to sami doživljamo. Gore so se le redko prikazale iz oblakov.

V M. B. C. se nas je vreme končno usmili. Zvečer so se za trenutek raztrgali oblaki in prikazali so se vrhovi, obsijani z zahajajočim soncem. Megle so nam nato spet zagnile pogled, toda zjutraj je bilo nebo brez oblakov — prvič, odkar smo v Nepal. In nato nas je prijetno gredo na zadnji etapi do baze.

Pot nas je vodila navzdol po strmih pobočju, prečkali smo konec ledenika (in pričetek reke), nato pa po strmih pobočjih skozi ozko sotesko prišli v prelepo dolino. Treba se je bilo spustiti kakšnih dvajset metrov po vrvi, kar je nosačem povzročalo težave, prečkali smo še eno reko in prišli na lep prostor za bazni tabor na višini 4050 metrov.

Danes je ekipa že popolna. Vsi tovariši so prišli v bazo, Sep in Sloki, ki sta ostala v M. B. C., sta tudi tukaj, za nami pa sta prišla tudi Špela, ki se je končno pozdravila, in zdravnik Bojan. Sedaj lahko pričnemo vzpon.

4. OKTOBER 1994

Sedim sredi kamenja na razu in čakam, da pride Silvo za menoj. Uspelo nama je! Skalna stena je za nami. Le še lahek skalni raz je navzgor, nato se prične sneg. Utrujen sem, želim si le še v bazo. Tam je hrana, pijača, walkman z glasbo, predvsem pa ni treba žamariti in plezati. Že zjutraj sva hotela navzdol, pa sva nato vseeno požamarila po vrveh in dokončala tale skalni del, ki je bil glavna ovira na poti do vrha. Do tja je še daleč, a sedaj bo šlo hitreje.

Pod menoj je krušljiv del stene, kamor sta pred dnevi priplezala Beno in Miran. Ni bilo možnosti varovanja, pa še nevarno je bilo, zato smo morali ta del obiti. Dva dni smo izgubili zaradi tega, a sedaj sva tukaj. Zreva navzgor in se jeziva na meglo, ki nama zastira toplo sonce, pa rada bi videla naprej. Tam daleč v dolini je baza, vzamem radijsko postajo in jih pokličem. Pripravite dobro večerjo!

Iz baze do stene je daleč. Pet ur hoda, tisoč višinskih metrov in kakšnih osem kilometrov poti. In reka, in dva ledenika. Prve dneve so bile plavalne vaje v reki, sedaj imamo žičnico. Posamezne dele poti smo poimenovali, da se lažje razumemo. »Tiha dolina« je takoj nad prehodom čez reko. Pot vodi stran od reke v zaprto dolinico. Šum reke je vedno manjši, tišina vedno večja. Zato je »tiha«. Od tam je treba čez »Hudičev žleb« do planote. »Hudičev« zato, ker visi zgoraj ogromna skala. Nikoli ne veš, kdaj se bo prikotaila navzdol po žlebu. Na koncu planote (približno 4500 m) je prijeten travnat prostor, kjer so postavljena zaklonišča iz kamnov, ki so ostanek prejšnjih odprav. To je »Koča Johnija Logana«. Tam je obvezen počitek. Pogosto se prikaže orel. Včasih zajadra čisto nizko nad tlemi. Tujci smo v njegovi deželi, njegove budne oči spremljajo naše početje. Tudi kavke pogosto krožijo nad nami.

S planote vodi pot strmo navzgor do raza, ki je pravzaprav rob ledenika, po njem še malo navzgor in nato čez ledenik, ki je ves prekrit s skalovjem in kamenjem. Na koncu ledenika je še majhen vzpon in pridemo na »Plato«. Tukaj imamo šotor, kjer puščamo opremo — čevlje, dereze, cepine, vrvi... Nato je potrebno prečiti še en ledenik do tabora 1 v višini 5100 metrov. Ta ledenik je precej razbit, spreminja se in z roba nad njim se občasno podirajo seraki. Čez nevarni del poti, ki ga je na srečo samo kakšnih 50 metrov, običajno tečemo. 15 kil na hrbtu in 5000 metrov visoko, za bruhat!

Nad enko se prične skalna stena. 27. septembra sem s Špelo in Silvom preplezal prve štiri raztežaje, naslednji dan smo prišli do »Orlovega kljuna« — ocena v tem delu je VI, IV — V. Beno in Miran sta nadaljevala smer, Mičo in Samo pa sta za njima urejevala sidrišča in napejnala fiksne vrvi. Zaustavil jih je nevaren in krušljiv del, pa smo se nato odločili, da od »Orlovega kljuna« nadaljujemo drugje. Tri dni zaporedoma sva s Silvom žamarila navzgor in nadaljevala plezanje. Delo sva imela razdeljeno: jaz sem plezal naprej, on je skrbel za fiksne vrvi in opremo. Ta del naju je kar izčrpal, težave so dosegle VI+, večina pa vse nad V. Pa še »živi kamnolom« je bil ponekod. Vsak večer sva se spustila nazaj do enke. Miro, Sep in Sloki so medtem spravljali navzgor opremo, da bomo lahko takoj nadaljevali s ple-

Prehod čez reko: navzgor smo jo preskakovali od kamna do kamna, navzdol smo se zapejati po vrvi.

Foto: Boris Strmšek

zanjem in postavljanjem višinskih taborov. Špela je skrbela za naju. Ko sva prišla navzdol, naju je čakala juha, čaj... Tudi v steno so odnesli nekaj opreme. Že jutri gre naslednja ekipa višje.

Midva imava sedaj pred očmi le še bazo. Odloživa odvečno opremo in se spustiva po vrveh navzdol.

13. OKTOBER 1994

Za jedilnico si postavim stativ in fotografiram barve ugašajočega dneva. Pridruži se mi Peter. Očarana sva nad prelepim prizorom. Nebo zažari in ugasne, pa ponovno zažari. To se ponovi nakajkrat. Mraz nas vse prežene v šotor, ki ga uporabljamo za jedilnico.

Naslednji dan greva s Silvom proti vrhu. Po načrtu bova potrebovala gor in dol šest dni. Le kdaj bodo minili ti dnevi! Sedaj sta na trojki, 6600 metrov visoko, Beno in Mičo. Jutri gresta proti vrhu. Vsi srčno upamo, da jima bo uspelo. Čas nas že priganja.

Beno, Mičo in Samo so 6. oktobra postavili tabor 2 5750 metrov visoko in sestopili. Prejšno noč so preživali v skalni luknji. V bazi smo imeli takrat obisk. Televizijska ekipa iz Maribora je prišla na obisk - **Zoran Bilodžerič**, njegov sin Jan in **Franci Perc**, ki nas je prejšnje popoldne presenetil, ko je nenadoma odprl šotor in pogledal noter.

Peter in Miran sta nadaljevala našo smer navzgor. Iz dvojke sta krenila proti levi, v sredino jugozahodne stene. Prespala sta v višini 6250 metrov, naslednji dan (9. oktobra) pa sta prestavila šotor višje. Najprej sta plezala po ozki grapi, nato sta prečila levo čez skale in po snežnem razu dosegla skale v višini 6600 metrov. Tam sta postavila šotor. Pod trojko je verjetno zadnji tehnično zahtevnejši del v smeri. Takrat smo prišli v dvojko Silvo, Špela, Vlado in jaz, naslednji dan naj bi nadaljevali pot proti trojki.

Nato se je vse malo obrnilo. Miran je imel težave zaradi višine, rahlo je pomrznil v noge in s Petrom sta sestopila. Odšli smo jima naproti. Nato nas je šest preživelo noč v štirih spalkah v dvojki.

Naslednji dan smo vsi skupaj odšli proti bazi. Srečali smo se z naslednjo ekipo - Beno, Mičo, Samo, ki je naslednji dan prav tako sestopil. Poškodoval si je prst in slabo se je počutil. In sedaj sta Beno in Mičo v trojki. Visoko nad pticami.

15. OKTOBER 1994

Pozno je že, pa kljub temu še sedimo v jedilnici. Kar bojimo se oditi v samoto šotorov in spalnih vreč. Bolečina bo spet prišla v vsa sila, bolečina ob izgubi prijatelja. Sirdar Dan, kuhar **Phurba**, pomočnik **Lagan** in zvezni oficir **Shyam** so prav tako pretreseni. Vsi skupaj smo se trudili, da bi nam uspelo. Kar ne moremo verjeti, da je Beno ostal na gori. Pa tako dobro je vse kazalo! Le dan, le en sam nesrečen dan slabega vremena smo imeli. Zdi se mi, da sem vse to sanjal, toda to je kruta resnica. Mičo leži s povezanimi rokami v zdravniškem šotoru. Sam je prišel dol. Njegove roke so pomrznjene. Imel je srečo, da je v enem dnevu sestopil iz trojke do baze. Zjutraj sem ga videl skozi teleobjektiv, ko je sestopal po strmem delu grape pod trojko. Takrat še nisem vedel, kdo je.

S Silvom sva mu odšla naproti. Na razu smo se srečali. Bil je Mičo. In takrat smo vedeli, da Benota ni več. Prejšnji dan zjutraj je sam krenil proti vrhu. Mičo je ostal v trojki, slabo se je počutil. Tudi vreme je bilo slabo, prvič, odkar smo v bazi. Zjutraj se nismo slišali, nato je že plezal, ko smo dobili zvezo. Ob enajstih je poklical v bazo in povedal, da sestopa. Prišel je do 7000 metrov, dalje ni šlo. Vreme in razmere so bile preslabe, odločil se je za sestop.

S Silvom sva odšla iz baze proti enki. Ob treh popoldne sva poslušala pogovor med bazo in Benom. Imel je težave, malo je zašel, zato je moral nazaj navzgor. Trdo je in ledni klini ne gredo v led. Veter piha, sneži, megla je in mraz. Oglasil se bo spet, ko pride do šotora.

Toda zaman smo čakali. Ni se oglasil. Zvečer se je zjasnilo.

Za nami je ostal samo tale napis na skali

19. OKTOBER 1994

Sedim pri kamniti piramidi, zastavice plapolajo v vetru, ki odnaša njihove molitve. Kam? Komu? Na goro, bogovom? Niso nam bili naklonjeni, kaznovali so nas za predrznost. A nisem jezen nanje. Vdrli smo v njihov svet, sedaj so se nas otresli. Gora se še vedno dviga na koncu doline, še dolgo bo tam. Nekoč pridemo spet, mogoče samo zato, da jo vidimo. Sedaj je naša. Naš prijatelj je del gore, del njenih ledenikov. Nekoč bo

postal del reke, ki potuje proti daljnim morjem. In morda se nekoč vrne z dežnimi kapljami na zemljo ter zaživi kot cvet ob poti ali kot ptica na nebu. Kdo ve!?

Bazni prostor je prazen, le kamnita miza in klopi so na sredi. Mogoče bodo koristile prihodnjim odpravam. Nosači so že odšli. Tudi prijatelji, le Silvo in Špela sta še tukaj. Zazremo se v napis na skali: Slovenian Annapurna III Expedition '94, **Beno Dolinšek** 1969—1994.

Vzamemo nahrbtnike in se odpravimo za ostalimi proti nižinam, riževim poljem, proti domu.

STATISTIKA ODPRAVE

Mariborska himalajska odprava Annapurna III '94 je plezala novo smer v jugozahodni steni Anapurne III — 7555 m. Najvišja dosežena točka je bila 7000 metrov, ki jo je dosegel **Beno Dolinšek** 14. oktobra. Med sestopom se je smrtno ponesrečil, zato je odprava prekinila nadaljne vzpone. Težave v steni do tja so bile VI+, VI,A1/V —VI v skali in 70°/40 — 60° v snegu in ledu.

Člani odprave:

Boris Strmšek — vodja odprave; **Samo Žnidaršič** — namestnik; **Bojan Šparaš** — zdravnik; člani: **Silvo Babič**, **Beno Dolinšek**, **Peter Ferk**, **Vlado Fras**, **Josef Gärtner-Sep**, **Špela Hleb**, **Miroslav Kokol-Sloki**, **Mitja Plohl-Mičo**, **Miro Potisk**, **Miran Zemljč**.

GORNIŠKA KNJIŽEVNOST V SLOVENIJI — 3

ZA KNJIŽNICO HIMALAJSKIH KNJIG

DR. TONE STROJIN

Če bi hoteli začeti naštevati kronološko po avtorjih, bi morali začeti s **Pavlom Kunaverjem**, ki pa je svoje plezalne in druge spomine opisal razmeroma pozno. Napisal je *Brezna in vrhovi* (Založba Obzorja, 1974) in *Moje steze* (Založba Obzorja, 1979), ki je v bistvu razširjena izdaja prve knjige. Za obe je spremno besedilo napisal **Marijan Krišelj**. Zanimivi sta obe zato, ker nakazujeta, iz kako ozkih malomeščanskih razmer se je izvil slovenski alpinizem, kakšno jedro je predstavljala družba Dren in kakšna je bila življenjska zgodba nestorjev slovenskih izletnikov, jamarjev in zvezdoslovcev.

KLASIKI IN POSTKLASIKI

Temeljno delo za alpinistiko so kajpak izbrani plezalni spisi **dr. Klementa Juga** z uvodno besedo **Vladimirja Bartola**, izdani v založbi Planinska Matica iz Ljubljane. Čeprav so pisani plezalno tehnično, predstavljajo našo alpinistično klasiko, ki je pomembna zaradi osebnih Jugovih etičnih nazorov. Branje Jugovih plezalnih spisov pomeni še danes vračanje v alpinistični klasicizem in je zaradi Jugovih plezalnih pogledov na alpinizem in alpinistiko za vsakogar resnobno, poglobljeno branje. Za alpinističnega začetnika pomenijo Jugovi plezalni zapiski

uvajanje v alpinistično čutenje, kar za bodoči razvoj alpinista ni malo, saj ga brez romantike uvajajo v odgovornost do sebe in plezalca v navezi, v resnobnost plezalnega početja in etičnost vseh dejanj v steni.

Povojno obdobje z ekspanzijo alpinistike je razmeroma pozno dočakalo svojo prvo povojno izključno alpinistično knjigo spominov. Bilo je delo **dr. Mihe Potočnika** Srečanja z goro (Cankarjeva založba, 1968). Urednik in pisec spremne besede **prof. Tine Orel** je predvsem iz predvojnih letnikov Planinskega vestnika izbral spise članov »zlate naveze«,¹ ki jim je nato avtor dodal sveže napisana poglavja. Še širše in na pripovedno lahkoten način je obdelana pot dr. Mihe Potočnika v radijskih Odmevih z gora na II. pogramu in predstavljena v knjigi *Zlata naveza* (Založba Obzorja, Maribor 1985, uredil in spremno besedilo napisal Marijan Krišelj). Čeprav je bolj memoarska literatura, jo vseeno zaradi vsebine lahko štejejo med alpinistično.

Višek povojne alpinistične literature predstavlja Sfinga, delo **Anteja Mahkote** (založba Mladinska knjiga, Ljubljana 1975), v svojih najboljših letih enega od najbolj obetavnih alpinistov tudi na svetu, pa tudi samo delo, Sfinga, predstavlja ne le po turah, temveč tudi po izraznosti in pripovednosti vrhunsko alpinistično delo.

¹ Ker so vsi trije, Joža Čop, dr. Stanko Tominšek in dr. Miha Potočnik, prejeli zlate častne znake PZS